

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 20S/86/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2022200184
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Foltán
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2022200184.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Foltána a sudkýň Mgr. Moniky Hrašnovej a JUDr. Eriky Tischlerovej, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX D., zastúpený zákonným zástupcom: Zariadenie pre seniorov D., so sídlom E. F. XX, XXX XX D., proti žalovanému: Okresný úrad Trnava, odbor opravných prostriedkov, so sídlom Vajanského 2, 917 02 Trnava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo OU-TT-OOP1-2022/002752-017 zo dňa 29.06.2022, t a k t o

rozhodol:

I. Súd konanie z a s t a v u j e .

II. Žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou zo dňa 12.07.2022, doručenou súdu dňa 14.07.2022, sa žalobca domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-TT-OOP1-2022/002752-017 zo dňa 29.06.2022, ktorým žalovaný postupom podľa § 59 ods. 3 Správneho poriadku rozhodnutie Okresného úradu Senica, odboru všeobecnej vnútornej správy č. OU-SE-OVVS-2021/001808-020 zo dňa 24.03.2021 zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu verejnej správy na nové prejednanie a rozhodnutie.

2. Súd dopytom na Okresný súd Skalica zistil, že žalobca bol rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 2Ps/2/2011 – 295 zo dňa 06.10.2015 obmedzený v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu rozhodovania o liečbe jeho psychického ochorenia, v rozsahu konania pred súdmi, orgánmi činnými v trestnom konaní a štátnymi orgánmi a podávania písomných podaní na súdy, orgány činné v trestnom konaní a štátne orgány. Krajský súd v Trnave rozsudkom č. k. 24CoP/1/2016 – 523 zo dňa 17.02.2016 rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 2Ps/2/2011 – 295 zo dňa 06.10.2015 v časti obmedzenia žalobcu v spôsobilosti na právne úkony potvrdil. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 18.03.2016. Rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 2Ps/2/2011 – 742 zo dňa 19.06.2018 bol žalobcovi ustanovený opatrovník, a to Zariadenie pre seniorov D., ktorý je oprávnený a povinný zastupovať žalobcu v rozsahu, v ktorom je obmedzená jeho spôsobilosť na právne úkony. Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 24CoP/9/2019 – 849 zo dňa 28.05.2019 rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 2Ps/2/2011 – 742 zo dňa 19.06.2018 potvrdil. Uvedený rozsudok v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 24CoP/9/2019 – 849 nadobudol právoplatnosť dňa 08.07.2019.

3. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

4. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne sudy v správnom súdnictve preskúmavajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

5. Podľa § 6 ods. 2 SSP, správne sudy rozhodujú v konaniach o

- a) správnych žalobách,
- b) správnych žalobách vo veciach správneho trestania,
- c) správnych žalobách v sociálnych veciach,
- d) správnych žalobách vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia,
- e) žalobách proti nečinnosti orgánu verejnej správy,
- f) žalobách proti inému zásahu orgánu verejnej správy,
- g) žalobách vo volebných veciach,
- h) žalobách vo veciach územnej samosprávy,
- i) žalobách vo veciach politických práv,
- j) kompetenčných žalobách,
- k) návrhoch v iných veciach.

6. Podľa § 35 ods. 2 SSP, účastník konania môže pred správnym súdom konať samostatne v rozsahu, v akom má spôsobilosť na právne úkony. Procesnú spôsobilosť v plnom rozsahu má aj orgán verejnej správy.

7. Podľa § 36 ods. 1 SSP, v rozsahu, v akom fyzická osoba nemá spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom, koná za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník.

8. Podľa § 7 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé.

9. Podľa § 8 ods. 1 OZ, spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

10. Podľa § 10 ods. 1 OZ, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

11. Podľa § 10 ods. 2 OZ, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

12. Podľa § 26 OZ, pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za ne ich zákonní zástupcovia.

13. Podľa § 97 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

14. Predpokladom meritórneho rozhodnutia súdu je okrem iného splnenie procesných podmienok konania. Procesná spôsobilosť spolu s procesnou subjektivitou patrí medzi procesné podmienky na strane účastníka konania. Bez splnenia procesnej podmienky, a to existencie procesnej spôsobilosti u účastníka konania, nie je možné vo veci meritórne rozhodnúť. Na splnenie tejto procesnej podmienky musí súd prihliadať v ktoromkoľvek štádiu konania. Pokiaľ zistí, že nie je splnená podmienka procesnej spôsobilosti, urobí tak vhodné opatrenia na jej odstránenie, nakoľko ide o odstrániteľný nedostatok podmienky konania.

15. Procesná spôsobilosť vyjadruje oprávnenie konať samostatne pred súdom, t. j. realizovať jednotlivé procesné úkony v konaní. Absencia procesnej spôsobilosti neznamená, že konkrétny subjekt nemôže vystupovať v konaní, ale len to, že v konaní musí byť zastúpený zástupcom, resp. procesné úkony môže uskutočňovať len prostredníctvom zástupcu. Procesnú spôsobilosť majú účastníci konania

v zásade v takom rozsahu, v akom majú spôsobilosť na právne úkony podľa hmotného práva. Úplná procesná spôsobilosť fyzickej osoby vzniká plnoletosťou, ktorá sa nadobúda dovŕšením 18. roku, pred dosiahnutím tohto veku úplná spôsobilosť vzniká len uzavretím manželstva. Správny súdny poriadok identifikuje procesnú spôsobilosť prostredníctvom odkazu na hmotné právo, a to konkrétne cez inštitút spôsobilosti na právne úkony, ktorú vymedzuje Občiansky zákonník. Rozsah procesnej spôsobilosti je priamo úmerný rozsahu spôsobilosti na právne úkony. Plnú procesnú spôsobilosť nemajú preto maloletí a osoby obmedzené v spôsobilosti na právne úkony.

16. Procesná spôsobilosť je jednou z podmienok konania. V rozsahu, v akom nemá fyzická osoba procesnú spôsobilosť, musí byť v správnom súdnom konaní náležite zastúpená. Absencia spôsobilosti fyzickej osoby samostatne konať pred súdom môže byť spôsobená rôznymi skutočnosťami, a to napríklad vekom alebo rozhodnutím súdu v obmedzení spôsobilosti na právne úkony. Zákon upravuje zastúpenie prostredníctvom zákonného zástupcu a procesného opatrovníka.

17. Z vyššie uvedeného rozhodnutia Okresného súdu Skalica vyplýva, že žalobca nemá dostatok procesnej spôsobilosti, vyžadovanej v § 35 ods. 2 SSP, v rámci ktorej by mohol realizovať procesné úkony v súdnom konaní s relevantnými účinkami. V zmysle § 36 ods. 1 SSP v rozsahu, v akom fyzická osoba nemá spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom, koná za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník. Za žalobcu by preto účinným spôsobom mohol konať len zákonný zástupca, teda opatrovník ustanovený súdom. Žalobca preto nebol procesne spôsobilý samostatne realizovať právny úkon - podanie žaloby na súd.

18. Súd uznesením č. k. 20S/86/2022 – 69 zo dňa 27.10.2022 vyzval Zariadenie pre seniorov Skalica, ako zákonného zástupcu žalobcu, aby v lehote 20 dní od doručenia tohto uznesenia odstránil vady podania doručeného tunajšiemu súdu dňa 14.07.2022, a to tak, že v správnej žalobe označí opatrovníka oprávneného konať za žalobcu pred súdom v rozsahu, v ktorom žalobca nemá procesnú spôsobilosť, v správnej žalobe označí druh žaloby (v súlade s § 182 ods. 1 písm. a) SSP), doplní podanie v súlade s § 182 ods. 1 písm. d) SSP, a to tak, že uvedie deň, kedy mu bolo oznámené napadnuté rozhodnutie podľa § 181 ods. 1 SSP, doplní podanie v súlade s § 182 ods. 1 písm. e) a h) SSP, a to tak, že uvedie dôvody žaloby, z ktorých musí byť zrejmé, z akých konkrétnych skutkových a právnych dôvodov považuje napadnuté rozhodnutie za nezákonné a čoho sa domáha, aký konečný návrh robí, t. j. uvedie návrh výroku rozhodnutia, teda jasný, presný a vykonateľný petit, doplní podanie v súlade s § 182 ods. 1 písm. g) SSP, a to tak, že sa vyjadrí, či žiada nariadenie pojednávania. Zákonný zástupca na výzvu súdu nereagoval.

19. Podľa § 99 ods. 1 písm. b) SSP, správny súd konanie uznesením zastaví, ak zistil taký nedostatok procesnej podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, a nebol dôvod na odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1.

20. Súd dospel k záveru, že žalobca nemohol samostatne realizovať procesný úkon podania správnej žaloby a jeho súdom ustanovený opatrovník - zákonný zástupca sa k jeho úkonu žiadnym spôsobom nevyjadril a na výzvu súdu neodstránil predpísaným spôsobom vady tejto žaloby. Vzhľadom k tomu, že žalobcovi doposiaľ nebol ustanovený iný opatrovník, súd konal s pôvodne ustanoveným opatrovníkom, a to so Zariadením pre seniorov Skalica. Podanie správnej žaloby žalobcom bez zastúpenia zákonným zástupcom preto nie je spôsobilé vyvolať zákonom predpokladané právne účinky. Vzhľadom na to, že súd zistil taký nedostatok procesnej podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd postupoval podľa § 99 písm. b) SSP a konanie zastavil.

21. Súd zároveň považuje za potrebné dodať, že legislatívna konštrukcia správneho súdnictva v Správnom súdnom poriadku vychádza z čl. 46 ods. 2 ústavy, podľa ktorého sa na súd vo veci preskúmania rozhodnutia orgánu verejnej správy môže obrátiť ten, kto tvrdí, že bol týmto rozhodnutím na svojich právach ukrátený, pričom ústava umožňuje zákonodarcovi obmedziť možnosti prístupu na súd a zároveň ustanovuje hranice takej možnosti tým, že preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd nesmie byť spod právomoci súdu vylúčené. Na aktívnu legitimáciu na podanie žaloby o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu podľa SSP nestačí, že žalobca bol účastníkom správneho konania, ale zároveň musel byť ako účastník správneho konania napadnutým rozhodnutím, ako aj postupom správneho orgánu na svojich právach ukrátený. Správne súdnictvo tak nie je založené na verejnej žalobe (actio popularis), ktorá by umožnila komukoľvek podať žalobu

o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Ukrátenie práv žalobcu musí byť v žalobe tvrdené a podložené a aspoň potenciálne možné. Samotné postavenie účastníka v správnom konaní ešte k naplneniu podmienky dotknutosti, resp. ukrátenia práv žalobcu nevedie. Článok 46 ods. 2 posledná veta ústavy sa vzťahuje na situácie, keď zákonodarca obmedzí možnosť súdneho preskúmania správnych rozhodnutí určitého druhu. Aj v takom prípade musí byť umožnené dotknutej osobe obrátiť sa na súd so žalobou o preskúmanie správneho rozhodnutia inak vylúčeného zo súdneho preskúmania, ak sa týka základných práv a slobôd. Takýto účinok napadnutého rozhodnutia nepriamo vplyva aj na rozsah aktívne procesne legitimovaných osôb na konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia. Samotné konanie v správnom súdnictve má kontradiktórnu povahu, preto sú účastníkmi konania v zásade žalobca a žalovaný. Okrem týchto osôb sú účastníci konania vždy vymedzení zákonom. Okruh osôb, ktoré môžu vystupovať na strane žalobcu upravuje § 178 SSP, z ktorého vyplýva obmedzenie procesnej legitímácie len na tie fyzické a právnické osoby, ktoré boli účastníkmi administratívneho konania a ktoré o sebe tvrdia, že ako účastníci administratívneho konania boli rozhodnutím orgánu verejnej správy ukrátené na svojich právach alebo právom chránených záujmoch, t.j. že im takýmto rozhodnutím bola spôsobená ujma. Samotné tvrdenie žalobcu o tom, že bol ukrátený na svojich právach alebo právom chránených záujmoch však nepostačuje. S takýmto tvrdením musí korešpondovať jeho subjektívne oprávnenie, ktoré vychádza z konkrétneho právneho predpisu. Súd preto v každej veci posudzuje, či žalobca spĺňa zákonom stanovené podmienky procesnej aktívnej legitímácie na podanie správnej žaloby v správnom súdnictve. V prípade, ak súd zistí, že žalobca nebol účastníkom administratívneho konania alebo ako účastník administratívneho konania nebol ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy na svojich právach alebo právom chránených záujmoch, rozhodne, že nebol oprávnený ani na podanie správnej žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia. V predmetnom konaní však predmetom súdneho preskúmania malo byť rozhodnutie žalovaného č. k. OU-TT-OOP1-2022/002752-017 zo dňa 29.06.2022, ktorým žalovaný v konaní o odvolaní žalobcu podanom proti rozhodnutiu Okresného úradu Senica, odboru všeobecnej vnútornej správy č. OU-SE-OVVS-2021/001808-020 zo dňa 24.03.2022, odvolaniu žalobcu vyhovel a rozhodnutie Okresného úradu Senica, odboru všeobecnej vnútornej správy č. OU-SE-OVVS-2021/001808-020 zo dňa 24.03.2022 zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie. Na základe uvedeného má súd za to, že žalobca ako účastník administratívneho konania nebol ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy na svojich právach alebo právom chránených záujmoch, práve naopak, rozhodnutím žalovaného bolo rozhodnuté v jeho prospech.

22. O náhrade trov konania súd rozhodoval podľa ust. § 170 písm. b) SSP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko toto konanie bolo zastavené.

23. Toto rozhodnutie senát Krajského súdu v Trnave prijal pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú je možné podať prostredníctvom Krajského súdu v Trnave na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v lehote jedného mesiaca od jeho doručenia (§ 439 ods. 1 v spojení s § 443 ods. 1 SSP). Zmeškanie lehoty na podanie kasačnej sťažnosti nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

Kasačná sťažnosť proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok (§ 446 ods. 1, ods. 2 a contrario SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). (§ 445 ods. 1 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté. (§ 440 ods. 1 SSP).

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred krajským súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1 a 2 SSP).